

Justitiedepartementet
Dnr Ju2018/02783/L6

Yttrande över Europakommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten

Sammanfattning

Stockholms läns landsting tillstyrker förslaget till direktiv om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten. Landstinget ställer sig positiv till ett stärkt skydd för visselblåsare och välkomnar en enhetlig lägsta skyddsnivå i unionen.

Landstinget efterfrågar däremot ett starkare skydd för visselblåsarens möjlighet till anonymitet. Det vore därför önskvärt med utredning i frågan om hur visselblåsarens anonymitet på bästa sätt ska säkerställas i förhållande till de föreslagna bestämmelserna som medför att en medvetet illvillig anmälare ska sanktioneras. Det fordras då också utredning kring hur återrapportering och uppföljning av rapporten ska genomföras i förhållande till visselblåsarens möjlighet till anonymitet. Därutöver efterfrågas skydd även för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten vad gäller arbetsmiljö.

Motivering

Landstinget ställer sig positiv till det stärkta skydd visselblåsare föreslås tillföras genom direktivet. Däremot efterfrågas ett starkare skydd för visselblåsarens anonymitet. I den interna rapporteringskanalen förefaller det som att visselblåsarens identitet ska hållas konfidentiell, däremot framstår det inte som att direktivet enligt förslaget ställer krav på att anmälaren kan rapportera helt anonymt. För att säkerställa ett fullgott repressalieskydd för visselblåsaren samt för att åstadkomma en trygg och bekväm miljö för denne vore det önskvärt med krav på ett system som ger visselblåsaren möjlighet att vara helt anonym. En för visselblåsaren tryggare möjlighet att rapportera kan bidra till att så många oegentligheter

som möjligt rapporteras. Eftersom förslaget också innebär att det i direktivet ska införas sanktioner mot medvetet illvilliga anmälare försvåras möjligheten till full anonymitet. Landstinget efterfrågar därför utredning av vilka möjligheter som föreligger för att kunna hålla anmälarens identitet anonym samtidigt som medvetet illvilliga anmälare minimeras.

Landstinget anser också att en nackdel med direktivet är att det inte omfattar skydd för visselblåsare som larmar om oegentligheter avseende arbetsmiljön. Både överträdelser av unionsrätten som medför en riskabel arbetsmiljö och personerna som rapporterar om dem bör vara skyddsvärda nog att omfattas av direktivet.

I övrigt välkomnar landstinget det ökade skydd direktivet skulle medföra för visselblåsare t.ex. jämfört med lag (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden då direktivet enligt förslaget innebär en lägre tröskel för att visselblåsaren ska skyddas mot repressalier bl.a. då direktivet föreslås omfatta en bredare personkrets. Det finns flera svenska författningar inom det föreslagna direktivets område och en noggrann analys behöver göras i fråga om vilka effekter förslaget kan få för svensk rätt.